

Prašome savo kalendoriuose pasižymėti šią datą ir lauksime Jūsų
Vilniaus universiteto Šiaulių akademijoje, Vytauto g. 84, Šiauliuose!

Mokslas švietimo ateičiai: įtrauktis, inovacijos ir atspari visuomenė

IX Lietuvos edukacinių tyrimų asociacijos (LETA) konferencija

2025 m. spalio 16-17 d.

Detalesnė informacija bus pateikta vėliau.

2025 m. kovo 14-15 m. Berlyne vyko EERA valdybos posėdis. Šiame naujienlaiškyje LETA prezidentė trumpai pristato LETA, o tuo pačiu ir EERA, nariams EERA valdybos posėdyje aptartus EERA organizacinius ir bendrus edukacijos tyrimų klausimus

1. Organizaciniai EERA klausimai

EERA yra aktyviai veikianti europinio masto organizacija, jungianti virš 40 Europos šalių nacionalinių ar regioninių tyrėjų asociacijų. EERA ofise, kuris yra Berlyne, dirba 4 žmonės, gaunantys atlyginimą ir užsiimantys organizaciniais reikalais. EERA pajamas sudaro šalių narystės (LETA moka 200 Eurų per metus), konferencijų dalyvių mokesčiai (apie 1 mln. Eur) ir publikacijų mokesčiai, o išlaidos: atlyginimai darbuotojams, įvairioms publikacijoms, seminarams, EERA tinklų projektams ir kt. EERA metinis biudžetas - apie 750 000 Eur. Daugiausia pajamų gaunama iš ECER konferencijos dalyvio mokesčių, tad stengiamasi pritraukti apie 3000 dalyvių.

2. EERA valdybos narių mokymasis

EERA valdybos posėdžių metu vienas pusdienis yra skiriamas mokymuisi ir diskusijoms aktualiais mokslo klausimais. Šį kartą susipažinome su tyrimu „*Mapping European Educational Research: Insights from topic modelling of ECER abstracts*“ ir diskutavome, kaip sukurta unikali tyrimo metodika, ir jau atlikto tyrimo įžvalgos gali būti panaudotos nacionaliniu ir europiniu mastu.

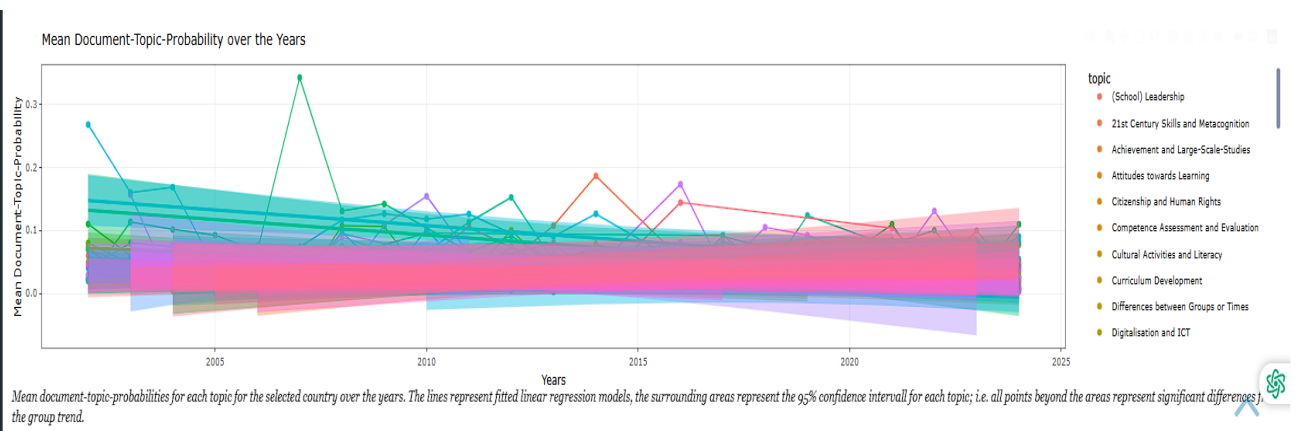
Pristatyta tyrėjų ir IT specialistų komandos sukurta metodologija, kaip analizuojant ECER konferencijoms pateiktas santraukas, išsiaiškinti, kuo gyvena edukacijos tyrimai,

kokios esminės tendencijos, kaip keitėsi šis tyrimų laukas. Buvo išanalizuota virš 43 000 santraukų, 1998-2024 m. pateiktų ir atrinktų ECER konferencijoms.

Temų modeliavimas (*topic modelling*) - tai induktyvi tekstų kasimo (*text mining*) technologija, kai ieškoma tam tikrų žodžių kombinacijų, po to jos grupuojamos į stambesnes temas. Buvo išskirta 100 temų (vienoje santraukoje gali būti kelios temos), kurių dažnumas ir svarba yra skirtingi ir besikeičiantys.

Minėta metodologija taikoma naudojant programėlę: [EduTopics:ECER](#). Programėlė yra dar tobulinama, tačiau jau dabar galima analizuoti ir filtruoti sukaupią medžiagą įvairiausiais pjūviais, pvz. pagal sub-temas, tinklus, šalis, autorius ir kt., pamatyti tendencijas laike.

Pavyzdys. Lietuvos tyrėjų pateiktų santraukų teminė analizė (169 santraukos)

Atlikus pirminę temų modeliavimo analizę buvo nustatytos 4 esminės tendencijos:

1. Didėjantis švietimo tyrimų dėmesys visuomenės ir pasaulio iššūkiams bei pokyčiams, pvz. tvarumas, migracija, socialinis teisingumas. Keliami klausimai: koks švietimo vaidmuo sprendžiant socialinius iššūkius? kiek švietimas matomas kaip socialinių iššūkių sprendimo būdas?

2. Metodologija ir teorija. Stipriai išaugo šių metodų taikymas edukologiniuose tyrimuose: interviu (išaugo 3 kartus) ir literatūros analizė. Santraukose mažiau dėmesio skiriama ugdymo teorijoms, teoriniams modeliams ir filosofijai, kurie įprastai buvo edukacinių tyrimų pamatas.

3. Mažėjantis dėmesys formaliajam švietimui ir jo struktūroms. Vis mažiau tyrinėjami formaliojo švietimo pokyčiai ir ugdymo turinys.

4. Mažėjantis dėmesys mokymui ir mokymuisi. Daugiau analizuojama mokytojų profesijos įvairūs aspektai, profesinis tobulėjimas.

Išskirtos 3 problemos, kurias reikėtų paanalizuoti giliau:

1. Iš analizės matyti aiškūs ryšiai tarp tyrimų tematikos ir bendros švietimo politikos bei tyrimų finansavimo kryptų.

2. Diversifikacija, specializacija ir fragmentacija. Tyrimų tematika smulkėja, darosi itin specializuota ir fragmentiška, o tai kelia riziką švietimo, kaip tyrimo lauko, plėtimui, gyliui ir visumos matymui.

3. Ar ugdymas tebėra tyrimų centre? Stebimas nuokrypis nuo tradicinės edukacijos tyrimų tematikos (ugdymas, mokymas, formalusis švietimas) ir pačios švietimo esmės.

Diskusijos grupelėse metu buvo kalbama apie šio įrankio panaudojimą nacionaliniu mastu, apie galimybę į šią duomenų bazę integruoti nacionalinių asociacijų duomenis, apie tyrimų kokybės standartus ir kt. Nacionalinės asociacijos yra kviečiamos susipažinti su šiuo įrankiu, siūlyti kaip jį tobulinti ir naudoti praktiškai, taip pat analizuoti nacionalines edukologijos tyrimų tendencijas ir pokyčių priežastis.

3. Atviras mokslas (*Open Science*)

EERA rengia gaires „*Open Science in relation to Educational Research*“, kuriose bus pristatomi atviro mokslo principai ir praktikos edukaciniuose tyrimuose. Nacionalinės asociacijos raginamos kurti savo politiką šiuo klausimu. Valdybos posėdžio metu buvo pasidalinta pavyzdžiais, kaip nacionalinių asociacijų žurnalai pereina į atviros prieigos (*open access*) sistemą, kokie privalumai ir su kokiais iššūkiais susiduriama (iššūkiai susiję su autorystės ir tekstų panaudojimo teisėmis). Jau yra nemažai pavyzdžių, kai pereinama į *diamond* publikavimo sistemą, kai autoriams nereikia mokėti už publikacijas, tačiau dar neatrandama kitų alternatyvių finansavimo šaltinių. EERA šiuo metu derasi su *Springer* leidykla, kad EERA žurnalas „*European Journal of Education*“ būtų atviros prieigos.

4. ECER konferencijos

2025 m. konferencija vyks Belgrade (Serbija). Gauta virš 3000 santraukų, tad manoma, kad bus viena iš didesnių konferencijų. Valdybos nariams kilo klausimų dėl šiuo metu vykstančių masinių protestų, dėl Rusijos tyrėjų dalyvavimo ir kt. Rusijos tyrėjų asociacijos narystė EERA suspenduota, tačiau pavieniai tyrėjai gali dalyvauti konferencijose ir šį kartą gauta nemažai Rusijos tyrėjų paraiškų. Po karštų diskusijų buvo priimtas sprendimas, kad EERA padarys viešą pareiškimą, kad laiko Rusiją agresore ir palaiko Ukrainą, kad nekiltų abejonių dėl EERA pozicijos šiuo klausimu.

2026 m. ECER vyks Tamperėje (Suomija).

2027 m. buvo planuota ECER konferenciją organizuoti Kirenijoje, Šiaurės Kipre, tačiau to buvo atsisakyta dėl šios teritorijos politinio statuso. Konferenciją organizuoti pasisiūlė Debrecenas (Vengrija).

5. Kitos EERA veiklos ir iniciatyvos

Valdyba aptarė visą spektrą EERA veiklų:

- a) pradedančiųjų tyrėjų grupė (ERG);
- b) EERA vasaros mokyklos (2025-2026 m. vyks Chemnitzo universitete, o 2027-2028 m. Vilniaus universitete, dėkojame VU, kad imasi šios svarbios iniciatyvos)
- c) akademinio rašymo seminarai
- d) European Journal of Education reikalai
- e) EERA socialiniuose tinkluose (nuspręsta išeiti iš „X“, buvusio Twitter)
- f) EERA knygų serijos
- g) potencialūs EERA nariai ir kt.

Valdybos posėdžių metu skiriamas laikas konkrečių nacionalinių asociacijų pristatymui. Šį kartą susipažinome su Ispanijos edukologijos mokslo raida ir asociacijų veikla. Gavome pasiūlymą artimiausiuose posėdžiuose pristatyti LETA.

Prisidėkite prie LETA veiklų – skirkite 1,2%

LETA 2024 metais gauta 1,2% pajamų mokesčio parama – **352,47 EUR**, skirta panaudoti LETA veikloms vykdyti.

Kviečiame prisidėti prie mūsų veiklų įgyvendinimo – skirkite 1,2% savo pajamų mokesčio Lietuvos edukacinių tyrimų asociacijai. Tai padaryti galite iki 2024 m. gegužės 2 d., naudodamiesi [Elektroninio deklaravimo sistema \(EDS\)](#).

Užpildykite FR0512 formą. Nurodykite šiuos rekvizitus:

- Paramos gavėjo identifikacinis kodas (numeris) – 191974021
- Paramos gavėjo pavadinimas – Lietuvos edukacinių tyrimų asociacija.
- Nurodykite skiriamą procentą.
- Nurodykite iki kokio mokestinio laikotarpio skirate mokesčio dalį.

Kaip atlikti paramos skyrimo veiksmus, skaitykite čia: [Gyventojų pajamų mokesčio dalis paramai](#).

Ačiū už jūsų gerumą!